

Nr 197

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag å tillläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1956/57 till Bidrag till företagareföreningar m. fl. och till Fonden för lån till företagareföreningar m. fl.; given Stockholms slott den 2 november 1956.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande statsrådet hemställt.

Enligt Vårt nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF

Gunnar Lange

Propositionens huvudsakliga innehåll

Med hänsyn till det rådande kreditläget för hantverket och småindustrien föreslås att utöver vad som förut anvisats ytterligare 30 miljoner kronor ställes till förfogande för utlåning genom företagareföreningarna. Härjämte föreslås, att 250 000 kronor anvisas såsom förstärkning av statens bidrag till dessa föreningars administrationskostnader.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 2 november 1956.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, fråga om *vidgat stöd till hantverks- och småindustriföretag m. m.* samt anför därvid följande.

Sedan långt tillbaka har statsmakterna i skilda former lämnat hantverk och småindustri stöd bl. a. i kreditförsörjningshänseende. Sålunda finns ett flertal vid skilda tidpunkter tillkomna lånefonder, såsom statens hantverkslånefond, fonden för hantverks- och småindustrikredit, manufaktur-förlagslånefonden, industrilånefonden, hemslöjdslånefonden och sågverkslånefonden. Under de senaste åren har två andra låneformer blivit mer betydelsefulla än de nu nämnda, nämligen dels företagareföreningarnas utlåning av medel som dessa i sin tur erhållit från staten och dels statlig garantigivning för lån som upptages i vanliga kreditinrättningar. Vissa allmänna riktlinjer för de två sistnämnda stödformerna har uppdragits av statsmakterna år 1954 (X ht p. 52, SU 155, Rskr 352; prop. nr 210, BU 29, Rskr 318). För innebörden av dessa allmänna riktlinjer — som i viss mån är provisoriska, då stödverksamheten genom garantigivning förutsattes tills vidare vara av försöksmässig karaktär — liksom för utvecklingen efter 1954 torde här böra i korthet redogöras.

Sedan 1930-talet har utlåning genom företagareföreningar förekommit i vissa län, främst de med kvarstående arbetslöshet. I samband med de riktlinjer som uppdrogs 1954 — då utlåningsverksamhet av denna art bedrevs i nio län — angavs, att företagareföreningarnas verksamhet var av värde som ett led i strävandena att på längre sikt upprätthålla sysselsättningen på en hög nivå, att åstadkomma bättre försörjningsmöjligheter för befolkningen inom områden med ett mindre väl utvecklat näringsliv och att främja hantverket och småindustrien. Av vikt vore att denna verksamhet hölles vid makt och utvidgades i mån av behov och tillgängliga resurser. En väsentlig form för denna verksamhet vore upplysning och rådgivning bl. a. i tekniska och ekonomiska frågor. Ett annat led i verksamheten utgjorde företagareföreningarnas utlåningsrörelse. Erfarenheten visa-

de nämligen att det kunde vara förenat med svårigheter att till fullo täcka kapitalbehovet även för angelägna investeringar med anlåtande enbart av företagarnas egna insatser och de möjligheter som stode till buds på den reguljära kapitalmarknaden. I dylika fall vore det önskvärt att vederbörande företagareförening hade möjlighet att utlämna kompletteringslån, som möjliggjorde den planerade investeringen.

Från statens sida ställes medel till förfogande för denna utlåningsverksamhet dels som lån till företagareföreningarna ur en särskild utlåningsfond, fonden för lån till företagareföreningar m. fl., och dels i form av bidrag utan återbetalningsskyldighet, s. k. subventioner. Lån och subventioner fördelas mellan de skilda företagareföreningarna av Kungl. Maj:t. Därvid har i regel föreskrivits, att lånen skall vara amorteringsfria tills vidare och räntefria under två år samt att efter sistnämnda tid skall erläggas ränta efter 3,5 procent. I samband med fördelningen har också givits den föreskriften om föreningarnas utlåning att till en och samma företagare ej må utan medgivande av Kungl. Maj:t utlämnas lån över visst angivet belopp. Denna lånegräns är för vissa föreningar bestämd till 40 000 kronor medan den för andra har fixerats till 25 000 kronor.

Fonden för lån till företagareföreningar m. fl. bildades den 1 juli 1954. Till densamma överfördes då utestående fordringar hos företagareföreningarna. Fonden har tillförts medel genom särskilda anslag över kapitalbudgeten, för innevarande budgetår 3 miljoner kronor. Den uppgår för närvarande till omkring 21,8 miljoner kronor. Subventionerna, som nu utgår från reservationsanslaget Bidrag till företagareföreningar m. fl., användes bl. a. till att täcka de förluster föreningarna kan komma att få vidkännas i samband med sin utlåning. Efter verkställda avskrivningar disponerar föreningarna nu omkring 2,8 miljoner kronor i subventionsmedel. Anmärkas må, att utöver statsmedel även av vissa landsting och kommuner ett belopp å tillhoppa omkring 3,1 miljoner kronor ställts till föreningarnas förfogande för utlåning. Som av det anförda framgår utgör föreningarnas totala utlåningsram omkring 27,7 miljoner kronor. Det innevarande budgetår tillgängliga beloppet för ny utlåning — omfattande årets tillskott till fonden och av subventionsmedel samt de amorteringar som förfaller till betalning under året — kan beräknas till omkring 5,6 miljoner kronor.

Sedan 1954 har skett en betydande regional utbyggnad av företagareföreningarna. Föreningar finnes nu i alla län utom Västmanlands län och Stockholms stad. I Västmanlands län finnes dock en särskild småföretagarenämnd som i åtskilliga avseenden fyller samma funktion som en företagareförening. Medel för utlåning har numera anvisats samtliga företagareföreningar utom dem i Uppsala, Jönköpings och Malmöhus län. De medel för utlåning, över vilka de skilda föreningarna disponerar, växlar starkt för eningarna emellan. Så har t. ex. två av de äldre föreningarna vardera för detta ändamål medel till ett belopp av omkring eller något över 5 miljoner kronor, medan de föreningar som innevarande år första gången anvisats lånedel ej disponerar mer än 150 000 kronor.

Till belysning av frågan om storleken av de av föreningarna beviljade lånen kan nämnas, att under år 1955 lämnades 404 lån å tillhoppa 5 391 216 kronor. Därav uppgick 241 lån å sammanlagt 1 318 824 kronor till belopp understigande 10 000 kronor, 119 lån å sammanlagt 2 111 022 kronor till belopp mellan 10 000 och 25 000 kronor, 36 lån å sammanlagt 1 261 370 kronor till belopp mellan 25 000 kronor och 40 000 kronor samt 4 lån å sammanlagt 700 000 kronor till belopp överstigande 40 000 kronor.

Stödformen garanti för industrilån infördes genom statsmakternas förut nämnda beslut 1954. Härigenom medgavs, att statsgaranti för lån till hantverks- och småindustriföretag fick beviljas intill ett belopp av 10 miljoner kronor. Motsvarande medgivande har lämnats även för budgetåren 1955/56 och 1956/57. Enligt de för denna garantigivning gällande riktlinjerna kan garanti beviljas för lån avsedda för nybyggnader samt om- och tillbyggnader ävensom anskaffning av maskiner. Endast när särskilda skäl finns lämnas garanti för lån som avser täckande av behov av rörelsemedel. Garanti lämnas ej för lån, för vilket kan erbjudas bankmässiga säkerheter. Vid prövning av frågan huruvida garanti skall lämnas beaktas särskilt de verkningar lånet kan väntas medföra ur sysselsättnings- och lokaliseringssynpunkt. Garantigivningen är på det sättet sammankopplad med företagareföreningarnas långivningsverksamhet att garanti i regel beviljas endast om lånesumman överstiger det högsta belopp, som må av föreningen i det län, där företaget är beläget, utlämnas som lån utan särskilt medgivande av Kungl. Maj:t. För lånet skall ställas den säkerhet som med hänsyn till låntagarens ekonomiska ställning och förhållanden i övrigt kan påfordras. Ansökningar om lånegaranti handlägges förberedelsevis av lokalorgan. I län, där företagareförening med rätt att utlämna lån av statsmedel finnes, är föreningen lokalorgan. I annat län är riksbankens kontor lokalorgan. Garanti beviljas av Kungl. Maj:t. Från och med den 1 januari 1957 överflyttas emellertid beslutanderätten i fråga om garantigivningen till kommerskollegium, som då anledning därtill förekommer skall samråda med arbetsmarknadsstyrelsen. Bestämmelser om ifrågavarande stödform har meddelats i kungörelse den 4 juni 1954 (nr 409) med vissa bestämmelser rörande statlig garanti för lån till hantverks- och småindustriföretag m. m., ändrad genom kungörelsen den 1 juni 1956 (nr 319).

Under budgetåren 1954/55 och 1955/56 har garantier beviljats för 106 respektive 108 lån. De motsvarande lånesummorna utgjorde 7 926 000 respektive 7 543 000 kronor. Under första kvartalet av budgetåret 1956/57 har beviljats 22 lån å sammanlagt 1 449 000 kronor. Det totala antalet prövade ansökningar under tiden den 1 juli 1954—den 30 september 1956 uppgick till 375. Därav beviljades garanti för 236 lån å — i vissa fall efter skedd nedsättning — 16 918 000 kronor, medan 139 ansökningar om lån å 9 213 000 kronor lämnades utan bifall. Ansökningarna omfattade ett sammanlagt lånebelopp å 29 093 651 kronor.

I detta sammanhang torde ock böra nämnas, att stöd av statsmedel utgår i form av administrationsbidrag till företagareförening-

arna. Dessa bidrag utgår för närvarande ur anslaget Bidrag till företagareföreningar m. fl. För budgetåret 1956/57 har för detta ändamål anvisats 665 000 kronor. Föreningarna får även stöd i den formen att, som förut nämnts, lånen från utlåningsfonden är räntefria under två år. Till föreningarnas förvaltningskostnader lämnar även landsting och kommuner bidrag. Dessa uppgår för år 1957 till sammanlagt 820 756 kronor. De olika föreningarnas administrativa organisation utvisar inbördes stora skillnader. Av naturliga skäl har i stort sett de äldre föreningarna kommit längst i fråga om organisatorisk utbyggnad. Ett gemensamt drag för samtliga föreningars organisation är att den företrädesvis har utformats med hänsyn till utövningen av konsultativ verksamhet i rationaliseringssyfte. Flertalet av de till organisationen knutna tjänstemännen har därför vanligen teknisk utbildning.

Såsom redan förut nämnts är verksamheten enligt 1954 års riktlinjer av delvis försöksmässig karaktär och vid fastställandet av riktlinjerna förutsågs som antagligt att efter vunnen erfarenhet viss omprövning i fråga om verksamheten borde komma till stånd. I överensstämmelse med denna tankegång har med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 juni 1956 tillkallats en särskild utredningsman med uppdrag att företaga översyn och samordning av det statliga kreditstödet åt hantverk och småindustri eller därmed jämförlig företagsamhet. Av direktiven för utredningen — i vilka hänvisas till vissa av de av mig förut i detta ärende inledningsvis omnämnda lånefonderna — framgår, att utredningsmannen har att, efter en precisering av de syften som stödverksamheten i dess olika grenar avser att tillgodose, bedöma i vad mån stödformerna kan samordnas, därvid riktpunkten bör vara att i möjlig mån nedbringa antalet låneformer. Vidare har angivits, att det syntes naturligt att i första hand överväga huruvida den åsyftade samordningen kunde ske genom en koncentration till företagareföreningarnas låneverksamhet och industrigarantilånen, därvid bl. a. de jämkningar i gränsdragningen mellan områdena för dessa stödformer, som kan vara påkallade, borde prövas och uppmärksamhet ägnas åt företagareföreningarnas hittillsvarande verksamhet för långivning.

Det aktuella kreditförsörjningssläget för småföretagarna har berörts i två till handelsdepartementet nyligen inkomna skrivelser. Sålunda har *företagareföreningarnas förtroenderåd* i framställning den 19 oktober 1956, på grundval av en rundfråga till företagareföreningarna, framhållit, att de mindre företagen särskilt hårt drabbats av den förda kreditpolitiken. Den uppkomna situationen innebär, enligt förtroenderådets mening, de allvarligaste faror för småföretagen och deras fortsatta utveckling. Om företagareföreningarna skall bli i stånd att fylla sina viktiga näringspolitiska uppgifter och kunna för ifrågavarande företagsgrupper i någon mån lindra de rigorösa verkningarna av den generella kreditbegränsningen, anser förtroenderådet det vara ofrånkomligt, att investeringsanslaget till företagareföreningarnas låneverksamhet och administration uppräknas högst väsentligt. Vidare har *förtroenderådet* och *Sveriges hantverks- och*

småindustriorganisation i gemensam skrivelse den 23 oktober 1956 hemställt, att de anslag, som åsyftas i en regeringsdeklaration den 20 oktober 1956, måtte ställas till föreningarnas förfogande redan från den 1 januari 1957. Som motivering härför anföres, att det i många fall gäller att kreditvägen hjälpa företag att komma över de akuta svårigheterna för att undvika permitteringar, driftsnedläggelse, konkurs eller andra liknande komplikationer.

Departementschefen

Erfarenheterna under den senaste tiden ger vid handen att hantverks- och småindustriföretagen för närvarande har att kämpa med ej oväsentliga kreditsvårigheter. I betydande utsträckning torde detta vara en följd av nu gällande kreditrestriktioner. I den mån svårigheterna ligger inom ramen för vad som åsyftats för att åstadkomma en dämpning av konjunkturen utgör de blott det resultat man velat nå med den förda politiken. Emellertid synes, såvitt nu kan bedömas, skäl finnas för den uppfattningen att den art av företag det här gäller drabbats hårdare av kreditrestriktionerna än andra delar av näringslivet och därigenom blivit utsatt för ett tryck som är hårdare än vad som avsetts med de av statsmakterna vidtagna åtgärderna i kreditåttstramningssyfte. Utifrån denna utgångspunkt synes skäl föreligga att bereda ifrågavarande grupp av företagare viss lättnad. Denna lättnad bör åvägbringas genom att anslaget till företagareföreningarna för utlåning till hantverk och småindustri förstärkes med erforderligt belopp, vilket lämpligen kan bestämmas till 30 miljoner kronor.

Motiveringen för att välja denna väg torde böra något närmare angivas. Väl kunde tänkas, att lättnaden i stället kunde åstadkommas därigenom, att från gällande regler om affärsbankernas kassareserv undantages utlåning till visst belopp till hantverk och småindustri. Mot en sådan anordning kan emellertid invändas bl. a. att det skulle ställa sig svårt att i praktiken genomföra densamma och erhålla nödig kontroll över att den verkligen utnyttjades allenast för det åsyftade ändamålet. Man skulle ej heller kunna bortse från att om man slår in på den angivna vägen konsekvensen skulle anses ha bjudit att man framdeles i liknande situation finge vidtaga en motsvarande åtgärd för andra delar av näringslivet. Så småningom skulle detta kunna leda till en uppspaltning av kreditmarknaden, som icke kan anses önskvärd. En möjlighet att undvika vissa av de antydda svårigheterna skulle varit att göra rätten att utan hinder av kassareservsreglerna erhålla lån beroende av det förhållandet att lånet befunnits vara av den angelägenhetsgrad att statlig garanti kunnat beviljas för detsamma och att samtidigt vidga den nuvarande ramen av 10 miljoner kronor för beviljande av garantier. Häremot hade emellertid kunnat invändas att möjligheterna att erhålla garanti som här åsyftas är i viss mån begränsade. Förutsättningarna för erhållande av garanti är sålunda, att bankmässiga sä-

kerheter ej kan erbjudas för lånet och att de genom lånet erhållna medlen avses att användas för nyinvesteringar i byggnader eller maskiner. Med hänsyn härtill skulle den nyss angivna sammankopplingen ha lett till att den avsedda stödåtgärden ej skulle ha motsvarat vad som i nuvarande läge måste anses påkallat. Med hänsyn till den pågående utredningen om stödet till småindustrien kan det ej heller vara lämpligt att i detta sammanhang föreslå någon vidgning av förutsättningarna för erhållande av lånegaranti. Fördelarna med den förut angivna lösningen är att man därigenom kan uppnå det stöd åt hantverket och småindustrien, som i nuvarande läge finnes motiverat, utan att därför rubba på de principer för olika stödformer, som nu gäller, och utan att föregripa den utredning om dessa frågor, som nu pågår. Av föreliggande uppgifter framgår nämligen, att föreningarna vid sin utlåning ej uppställt så snäva förutsättningar som dem som gäller för garantilånen. Utlåning mot bankmässig säkerhet sker sålunda och utlåning för täckande av behov av rörelsemedel är ej ovanlig. En anvisning av ytterligare 30 miljoner kronor till utlåning innebär ej heller någon principiell rubbning i gällande ordning, då utlåningen genom företagareföreningarna redan omsluter ett belopp av omkring 27 miljoner kronor.

För ny utlåning genom företagareföreningarna under budgetåret 1956/57 beräknas något över 5 miljoner kronor stå till förfogande. Av sistnämnda belopp torde dock större delen redan vara disponerad. Med hänsyn härtill bör frågan om den här föreslagna ytterligare medelsanvisningen underställas redan innevarande års riksdag.

Ett genomförande av den åtgärd jag i det föregående förordat kräver att vissa särskilda spörsmål upptages till något närmare granskning. Utlåning genom företagareföreningarna förekommer för närvarande i 20 län. I tre andra län finnes företagareföreningar som dock ännu ej erhållit medel för utlåning. Och i det återstående lånet finns en till landstinget anknuten företagarenämnd. I Stockholms stad saknas företagareförening. Självfallet bör tillses, att om medel av den storleksordning jag förordat ställes till förfogande, stöd i erforderlig omfattning beredes samtliga landsdelar som är i behov därav. Inom kort synes förutsättningar föreligga för att inom samtliga län skall finnas organ för utlåning i överensstämmelse med hittills gällande ordning. I den mån företagareföreningar ej finnes torde Kungl. Maj:t böra vara oförhindrad att själv eller genom myndighet, som Kungl. Maj:t utser, bevilja lån direkt ur ifrågavarande medel. Den närmare lösningen av detta spörsmål torde böra få ankomma på Kungl. Maj:t.

De medel som nu står till företagareföreningarnas förfogande för utlåning är främst till följd av den olika utvecklingen inom skilda län mycket ojämnt fördelade mellan föreningarna. Vissa disponerar endast 150 000 kronor medan omslutningen för några uppgår till omkring 5 miljoner kronor. Rikt-punkten för fördelningen av de medel som nu ställes till förfogande torde böra vara att, med tillbörligt beaktande av det akuta stödbehovet, söka mellan de olika föreningarna åstadkomma en utjämning utifrån lokaliseringspolitiska bedömningsgrunder. En lämplig ordning torde vara, att så snart ifråga-

varande medel ställts till Kungl. Maj:ts förfogande viss del av desamma fördelas tämligen likartat mellan de olika föreningarna för tillgodoseende av det mest akuta behovet och att senare efter närmare undersökning återstående medel fördelas med hänsyn till föreliggande behov och med beaktande av de lokaliseringspolitiska synpunkterna. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare taga ställning även till dessa frågor.

Den väsentligt ökade medelsanvisning det här är fråga om kan i och för sig giva anledning till att helt slopa eller i varje fall högst väsentligt höja den av Kungl. Maj:t fastställda gränsen för förenings rätt till utlåning till samma företagare. Härvid är emellertid att beakta att lokaliseringssynpunkter gör sig gällande ej blott vid fördelning av medlen mellan de skilda föreningarna utan även vid beviljande av lån i det särskilda fallet inom visst län. Handläggningen av ärendena rörande garanti för industrilån är så utformad att den erfarenhet och den sakkunskap arbetsmarknadsstyrelsen besitter på detta område tillgodogöres. Det synes önskvärt att denna ordning tillämpas vid statligt stöd av större omfattning. Med hänsyn härtill synes det mig lämpligt att viss försiktighet iakttages vid höjning av nu tillämpade gränser för utlåningsrätten. Som ett ytterligare skäl för denna ståndpunkt kan åberopas det samband mellan föreningarnas utlåning och industrigarantilånen, som i så måtto finns att garanti i princip beviljas endast för lån som ligger över föreningens lånegräns. Det synes ej lämpligt att genom att nu på ett avgörande sätt ändra föreningarnas lånegräns föregripa ståndpunktstagandet till frågan om sambandet, vilken f. n. prövas av den förut omnämnda utredningen. Med den väsentligt ökade tillgången på medel förutsätter jag att tillstånd att överskrida den generellt fastställda lånegränsen bör kunna meddelas relativt ofta. Prövningen av dessa frågor torde böra ankomma på Kungl. Maj:t eller den myndighet Kungl. Maj:t bestämmer.

I anslutning till det sist anförda vill jag erinra om att några närmare föreskrifter för företagareföreningarnas utlåning ej lämnats. Av uttalanden vid fastställandet av riktlinjerna 1954 framgår emellertid att statsmakternas avsikt är att utlåning främst skall, under beaktande av lokaliseringspolitiska synpunkter, gälla investeringsändamål och avse toppkrediter, för vilka fullt bankmässiga säkerheter ej kan ställas. Dessa riktlinjer torde böra vara i första hand vägledande även framdeles. I rådande läge bör emellertid hinder ej möta för utlåning mot fullt bankmässiga säkerheter och för annat ändamål än investeringar, t. ex. för rörelsemedel. De lokaliseringspolitiska synpunkterna och arbetsmarknadsrådet torde dock städse böra tillerkännas utslagsgivande betydelse och en förutsättning för beviljande av lån bör alltid vara att företaget bedömes vara livskraftigt. Om också dessa synpunkter enligt min mening bör vara vägledande för utlåningen, torde det i avvaktan på resultatet av den pågående utredningen dock icke vara lämpligt att vid beviljande av medel till föreningarna uppställa uttryckliga villkor i dessa hänseenden. Det kan för övrigt förutsättas, att föreningarnas bedömning i allt fall kommer att ske efter dessa synpunkter.

Hittills har vid anvisande av medel för det syfte det här gäller en uppdelning skett på det sättet att — utom det belopp av lånefondsmedel som utlånats till föreningarna — även ett visst belopp anvisats till föreningarna över driftsbudgeten såsom subvention, bl. a. avsett för att möjliggöra för föreningarna att verkställa avskrivningar av de förluster som må uppkomma på låneverksamheten. Vad angår spørsmålet, huruvida denna anordning bör tillämpas även i nu förevarande sammanhang, må framhållas följande. Vid utlåning från fonden till företagareföreningarna tillämpas f. n. en räntesats — 3,5 procent — som icke oväsentligt understiger ränteläget på den allmänna kapitalmarknaden. Den sålunda föreliggande ränteskillnaden synes ge föreningarna möjlighet att vid sin utlåning stadga sådana villkor i fråga om räntan, att medel för de ändamål, som avsetts skola täckas av subventionsmedel, erhålles utan att någon del av det nu ifrågavarande beloppet å 30 miljoner kronor utgår i form av subvention. Den anpassning av föreningarnas utlåningsränta efter marknadsläget, som här förutsättes, kan icke anses strida mot syftet att genom den föreslagna stödåtgärden bereda småföretagarna lättnad i sina kreditsvårigheter. Med hänsyn till de anförda omständigheterna bör hela beloppet av 30 miljoner kronor anvisas såsom förstärkning av lånefonden.

Företagareföreningarna åtnjuter nu vissa bidrag av statsmedel för sina administrationskostnader. För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats 665 000 kronor. I detta sammanhang må ock nämnas att även lands- ting och kommuner lämnar bidrag av liknande art, vilka för år 1957 uppgår till omkring 820 000 kronor. Den väsentligt vidgade låneverksamhet som föranledes av vad nu förordats torde nödvändiggöra viss förstärkning av företagareföreningarnas organisation. Medel för en dylik förstärkning bör visserligen i och för sig kunna tillföras föreningarna genom att dessa utnyttjar den räntedifferens, varom förut talats. Härvid bör dock uppmärksammas, att någon ökad ränteinkomst för föreningarna i anledning av den ökade utlåningen icke kan påräknas under den första tiden. Det synes därför ofrånkomligt, att staten i nuvarande läge lämnar föreningarna ett ökat bidrag till administrationskostnader. För detta ändamål torde för återstoden av innevarande budgetår böra anvisas ytterligare 250 000 kronor. Under hänvisning till vad nyss anfördes och då vidare den föreslagna anvisningen av lånemedel är av engångsnatur vill jag emellertid understryka, att denna förstärkning av administrationsbidraget får anses vara av tillfällig art.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) till *Bidrag till företagareföreningarna m. fl.* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1956/57 under tionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor;
- b) till *Fonden för lån till företagareföreningar m. fl.* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1956/57 under kapitalbudgeten: Statens utlåningsfonder anvisa ett investeringsanslag av 30 000 000 kronor.

Kungl. Maj:ts proposition nr 197 år 1956

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Rune Blomqvist